

УДК 336.748.12 (477)

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНФЛЯЦІЇ В УКРАЇНІ

Студ. М.А. Бойко, гр. БІМ-1-16

Науковий керівник проф. Н.П. Борецька

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Вихід з кризового стану для економіки будь-якої країни містить два основних елементи. По-перше, приборкання інфляції та, по-друге, припинення падіння виробництва. Не дивлячись на те, що ці напрями знаходяться в нерозривній єдності та взаємозв'язку між собою сьогодні ключовим моментом для стабілізації економіки України є приборкання інфляції.

Мета статті полягає в дослідженні основних тенденцій та причин наявності інфляційних процесів в економіці України. Для досягнення поставленої мети в роботі вирішені наступні завдання: розглянуті суть інфляції та витоки її виникнення в Україні; досліджені основні тенденції розвитку інфляційних процесів в національній економіці; обґрунтовані основні причина та наслідки інфляції; розкриті основні шляхи подолання інфляції.

Об'єкт дослідження. Інфляційні процеси та їх вплив на економічний розвиток України.

Основними методами, які застосовані в роботі є: діалектичний, аналізу та синтезу, статистичні методи та методи порівняльного аналізу. В основі дослідження закладені системний та комплексний підходи. Основним джерелом статистичної інформації при виконанні дослідження були методичні та статистичні матеріали Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, Національного банку України.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Дістало подальшого розвитку обґрунтування причин та наслідків інфляції на основі виявлених тенденцій.

Результати дослідження. Інфляція (лат. Inflatio - роздмухування) означає знецінювання грошей у результаті перевищення кількості грошових знаків, що перебувають в обігу, порівняно з сумою товарних цін. Зовнішнім виявом інфляції є підвищення цін - пряме відображення знецінювання грошей. Проблеми інфляції стають найважливішою складовою частиною макроекономічної теорії. "Під інфляцією, - пише М. Фрідмен, - я розумію стійке та безперервне зростання цін, що завжди і всюди виступає як грошовий феномен, викликаний надмірною масою грошей по відношенню до випуску продукції".

Проблема інфляції має для України не стільки теоретичне, скільки суто практичне значення. Інфляція – це складний багатопрофільний процес, який впливає на ціноутворення та завдає серйозної шкоди економіці країни. Інфляція неодмінно призводить до кризи державних фінансів. Через неї реальна вартість доходів бюджету постійно зменшується, тому державі доводиться зменшувати свої витрати. Антиінфляційна політика змінюється і коригується залежно від ситуації в економіці. Нині одним із пріоритетних завдань стратегії й тактики економічної політики в Україні є розробка антикризової програми, яка покликана забезпечити країну від впливу інфляційних процесів. Передусім – це проблема цін на продовольчі товари, енергоресурси, вплив монополій на ціноутворення, стабілізування курсу гривні. На сьогоднішній день існує досить багатий асортимент самих різних грошово-кредитних, бюджетних, податкових стабілізаційних заходів, за допомогою яких можна впливати на інфляційні процеси.

По-перше, необхідно вжити заходів щодо співвідношення темпів підвищення рівня життя населення з реальними можливостями економіки. Необхідно провести індексацію основних видів фіксованих доходів населення, також слід звернути увагу на зростання безробіття. Безробіття є одним із наслідків інфляції. У свідомості громадян України різке зростання цін та безробіття сильно взаємопов'язані. Боротьба з ними, як економічним явищем, обумовлена необхідністю соціально-економічного захисту громадян.

По-друге, нормалізація валютного курсу є абсолютно необхідною мірою для припинення усіляких нееквівалентних міжнародних торговельних операцій. До тих пір, доки іноземна валюта не буде використовуватися лише для задоволення імпорту і інших поточних платежів політика, «гра на пониження» приречена на поразку.

По-третє, слід невідкладно вжити дієвих заходів щодо поліпшення умов ведення бізнесу, тим самим одночасно сприяючи перерозподілу частини коштів громадян від споживчого ринку на бізнесові напрями та розширенню пропозиції товарів і послуг на споживчому ринку.

За підсумками 2016 року інфляція в Україні сповільнилася до 12,4%. Тобто ціни все рівно зростали, проте вже не такими шаленими темпами, як у 2015-му, коли все здорожчало майже в півтора разу. У Нацбанку пояснили, що інфляція сповільнилася "насамперед завдяки фундаментальним факторам. Про це свідчило стрімке уповільнення базової інфляції (до 5,8%). Також значний внесок мало помірне зростання цін на сирі продукти харчування. Водночас основними чинниками збільшення цін стало підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги та подорожчання палива". Протягом 2016 року також зростали ціни на імпортні товари (побутова техніка, одяг та взуття). Проте здорожчання було не настільки інтенсивним, як позаторік. Нагадаємо, інфляція на рівні 12,4% в 2016-му є найнижчим показником за останні три роки. У 2015-му вона становила 43,3%, а в 2014-му – 24,9%. У держбюджеті 2017 року заклали споживчу інфляцію на рівні 8,1%. Нацбанк прогнозує інфляцію в 2017 році на рівні 8% плюс/мінус 2%, та 5% у середньостроковій перспективі.

Висновки. Інфляція переважно визначалася впливом наступних факторів: в відсталості галузей, що відносяться до споживчого сектору, є деформацією структури народного господарства, зниженням обсягів виробництва (інфляція витрат); значним розміром бюджетного дефіциту, який фінансувався або емісійним шляхом (інфляція попиту), як результат політичної ситуації і економічної кризи, або за рахунок зростання державного боргу (іноземні кредити, ОВДП), що перетворює відкриту інфляцію на відкладену (приховану) до часу сплати боргів; високими процентними ставками по внутрішніх та зовнішніх позиках; девальвацією національної грошової одиниці; надмірним податковим навантаженням на економіку тощо.

Незважаючи на певні позитивні зрушення в економіці України та зниження темпів інфляції протягом 2007-2017 рр., фінансова стабілізація на Україні залишається ще нестійкою та забезпечується надто дорогою ціною: кризою збуту та неплатежами, бартеризацією економіки, заборгованістю із виплат заробітної плати та пенсій, зростанням зовнішнього та внутрішнього державного боргу. Певною мірою гальмування зростання цін досягалося за рахунок стиснення грошової маси, стримування валютного курсу та низькими реальними доходами населення. В найближчі роки існує ризик посилення інфляційних процесів, що пов'язаний із значними витратами на обслуговування та погашення державного боргу.

Ключові слова. Індекс інфляції, інфляційні процеси, зрушення в економіці України.